Dit artikel is exclusief voor abonnees

FEMICIDE

Alternatieve kruisweg in Wittem brengt lijdensweg van mishandelde vrouwen op indringende wijze in beeld: ‘Wegkijken is geen optie meer’

René Willems
Verslaggever Maastricht/Heuvelland

04-03-2026, 11:50

Luisteren Delen

Jonathan Wanders met enkele ‘staties’ van de kruisweg over femicide. © Bas Quaedvlieg

Wittem In veertien ‘staties’ brengen de kunstenaars Jonathan Wanders en Nadine de Burlett de lijdensweg van mishandelde vrouwen in beeld. Een moderne ‘kruisweg’ over femicide.

Bij geweld tegen vrouwen zijn niet twee, maar drie partijen betrokken, zegt Rasa de Zanger van klooster Wittem: „Je hebt het slachtoffer, de vrouw. Je hebt de dader, meestal een man. Maar je hebt ook de mensen die het zien, wegkijken en verder niets doen.” Wie femicide toelaat, is in feite medeplichtig, vindt zij.

In de aanloop naar Pasen zijn vanaf donderdag in het kloosterpark in Wittem veertien kunstwerken over geweld tegen vrouwen te zien. In veertien ‘staties’ worden verhalen van mishandelde vrouwen in beeld gebracht. De alternatieve ‘kruisweg’ van de kunstenaars Jonathan Wanders en Nadine de Burlett is tot paasmaandag te zien.

Signalen

Voor die veertien doeken hebben Wanders en De Burlett zich laten inspireren door signalen die zij hebben opgevangen in hun eigen omgeving. „Sommige verhalen staan gewoon in de krant, zoals het drama rond het vermoorde meisje Lisa”, zegt Wanders. „Maar als je goed kijkt, zie je het ook in je vriendenkring of in de familie.”

Op het doek over Lisa is alleen een fiets te zien, achteloos achtergebleven in de berm van de weg. Juist dat ene beeld, dat iedereen zal herkennen, maakt de statie bijzonder aangrijpend. „Je hoeft daar verder geen uitgebreid verhaal bij te vertellen”, vindt De Burlett. „Ik denk dat mensen ook zo wel begrijpen hoe erg dat is.”

Nadine de Burlett en Jonathan Wanders. © De Limburger

In de zaak-Lisa is wel duidelijk dat femicide een misdrijf is. Maar geweld tegen vrouwen kan zich ook op subtielere wijze manifesteren. Wanders wijst op het doek waarop een man zijn arm om de schouders van een vrouwelijke medewerkster slaat. „Het lijkt misschien iets onschuldigs, maar voor die jonge vrouw kan zoiets heel bedreigend voelen."

Orange

Wanders (uit Bruisterbosch) en De Burlett (uit Noorbeek) hebben vorig jaar al gereageerd op een *'open call'* van klooster Wittem. In het kader van de actie *Orange the World*, de wereldwijde campagne tegen femicide, riep het klooster kunstenaars uit de regio op om iets te maken over dat thema. De keuze viel daarbij op een drieluik van Maartje Ansems uit Eys.

„Voor ons kwam die *open call* eigenlijk net iets te vroeg", zegt Wanders. „We hadden wel al een idee in welke richting wij het moesten zoeken, maar moesten dat nog verder uitwerken. Nu, vier maanden later, is dat verder uitgekristalliseerd. Met als resultaat deze veertien doeken die mensen confronteren met verschillende uitingen van femicide."

Kloosterpark

De veertien ‘staties’ hangen aan palen, aan weerszijden van het grote kruis in het kloosterpark. De vergelijking met een traditionele kruisweg ligt voor de hand, vindt De Zanger: „Op de kruisweg wordt het lijdensverhaal van Christus verteld. Dit is het lijdensverhaal van vrouwen van nu, die het slachtoffer zijn van de waanzin van onze tijd.”

Wanders is blij met de plek in het stille en bijna meditatieve kloosterpark. „Normaal vind je zo’n kruisweg binnen in de kerken”, legt hij uit. „Maar door naar buiten te gaan met die panelen, naar een plek waar je ze wellicht niet zo snel zou verwachten, komt de boodschap waarschijnlijk nog veel sterker over.”

De komende weken zijn Wanders en De Burlett regelmatig in Wittem om hun ‘kruisweg van de femicide’ persoonlijk toe te lichten. „Ik hoop dat het de gesprekken over geweld tegen vrouwen op gang brengt”, zegt De Zanger. „Waarbij wij ook naar onszelf kijken, naar onze rol in dat verhaal: wegkijken is in mijn ogen geen optie meer.”

Hoogcruts

De doeken zijn tot en met paasmaandag te zien in Wittem. Daarna gaat de ‘kruisweg’ op reis door Zuid-Limburg. De volgende halte wordt het voormalige klooster Hoogcruts. „En ik hoop dat we ook nog terechtkunnen in de kapel van pater Karel in Munstergeleen”, zegt Wanders. „Wat daarna komt, dat zien we wel.”

Jonathan Wanders en Nadine de Burlett geven op drie zondagen in maart (8, 22 en 29) en op paasmaandag (6 april) in Wittem een toelichting op hun kunstwerk, telkens van 15.00 tot 16.30 uur. Meer informatie is te vinden op de website van het klooster.

Gulpen-Wittem | Wittem | Zuid-Limburg | Femicide | Geweld | Kloosters